

TUOTTAJA-OHJAAJA

Kumpi työ on tärkeämpi työn sujuvuuden kannalta

Esittävän taiteen koulutusohjelma

Opinnäytetyö

15.5.2006

Kristian Lindfors

TIIVISTELMÄSIVU

Koulutusohjelma Esittävä taide		Suuntautumisvaihtoehto AV-mediatuotanto	
Tekijä Kristian Lindfors			
Työn nimi Tuottaja-ohjaaja. Kumman työtehtävät ovat tärkeämpiä työn sujuvuuden kannalta?			
Työn ohjaaja/ohjaajat Teija Voudinmäki			
Työn laji Opinnäytetyö	Aika 15.5.2006	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 20 + 14	
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Opinnäytetyöni on monimuototyö. Se sisältää teososana dokumenttielokuvan <i>Urheilijoiden tulkki</i> sekä kirjallisen osan, jossa tutkitaan tuottajan ja ohjaajan työnkuvien painottumista kyseisessä dokumentissa.</p> <p>Dokumentin aiheena on harvinainen ammatti, viittomakielen tulkin työ, ja siinä seurataan viittomakielistä urheilutulkkiä hänen työssään ja vapaa-aikanaan.</p> <p>Opinnäytetyön kirjallisessa osassa käsitellään tuottaja-ohjaajan työskentelyä dokumenttielokuvassa <i>Urheilijoiden tulkki</i>. Varsinainen tutkimustehtävä on selvittää, miten tuottajan ja ohjaajan työt painottuivat elokuvassa ja miten työprosessi sujui kaksoisroolissa tuottaja-ohjaajana. Tämä on samalla kirjallisen työn näkökulma. Tiedonhankintamenetelmänä on käytetty oman työn havainnointia oppimispäiväkirjan avulla sekä hyödynnetty ja reflektoitu omaa kokemusta kyseisessä tuotannossa. Tutkielman alussa selvitetään <i>Urheilijoiden tulkki</i> -dokumentin lähtökohdat ja tuotannon esittelyllä.</p> <p>Tuottaja-ohjaajan työnkuva osoittautui monimutkaiseksi asiaksi. Vaatii kokemusta, jos aikoo hoitaa hyvin molempien tehtävät. Lisäksi on tärkeää sopia etukäteen työnjaosta, myös itselleen. Näistä asioista tulisi tiedottaa muillekin työryhmän työntekijöilleen.</p>			
Teos/Esitys/Produktio <i>Urheilutulkki</i> -dokumenttielokuva (DVCam, DVD kopiot) Kuvasuhde 16:9. Kesto 9'55			
Säilytyspaikka Taideteollisen korkeakoulun kirjasto			
Avainsanat Dokumentti, tuotanto, ohjaaja, tärkeysjärjestys, prosessin hallinta			

Degree Programme in Performing Arts		Specialisation Production
Author Kristian Lindfors		
Title Producer, Director: Whose Work is More Important from the Point of View of Work Fluency		
Tutor(s) Teija Voudinmäki		
Type of Work Final Project	Date 15 May, 2006	Number of pages 20 + 14
<p>ABSTRACT</p> <p>This final thesis is a piece of multi form work. It includes an acted part, a documentary film <i>Urheilijoiden Tulkki</i>, and a written section, <i>Producer, Director: Who is more Important for the Fluency of the Work</i>. The research's theme concerns an unusual profession, the profession of sign language interpreter. The research follows the work of a sign language sports interpreter, or urheilijoiden tulkki, and tells of his work and his free time.</p> <p>The written part of the thesis handles the work of the producer-director in the documentary film, <i>Urheilijoiden Tulkki</i>. The actual task was to research how the work of the producer and the director was emphasized in the film and how the working process succeeded with the double role of producer and director. This is also the point of view of written section of the thesis. The information retrieval method utilised the observation of the author's personal work, with the help of learning diaries and the author's personal experiences in the production. At the beginning of the thesis, the starting point of the thesis and the production itself are explained.</p> <p>The job description of a producer-director turned out to be a complicated one, and one requiring experience if one wants to perform both duties well. Furthermore, it is important to agree the terms of the division of the duties in advance. The internal communication should be fluent for all involved in the team.</p>		
Work / Performance / Project Urheilutulkki - a documentary film (DVCam, DVD copy) Picture 16:9. Length 9'55		
Place of Storage University of Art and Design Library, Aralis Library and Information Centre, Helsinki		
Keywords Document, Production, Director, Order of importance, Process under control		

SISÄLLYS

1.	JOHDANTO	1
2.	LÄHTÖKOHDAT	3
2.1	Dokumentin taustaa	3
2.2	Viittomakielen tulkin ammatin esittely	4
2.3	Hankesopimus Kuurojen Liiton kanssa	4
2.4	Kuurojen Liiton taustaa	5
3.	TUOTANNON ESITTELY	5
4.	DOKUMENTTITUOTANNON PROSESSIN PURKAMINEN TUOTTAJA-OHJAAJA TYÖN NÄKÖKULMASTA	8
4.1	Tutkimuksen esittely	8
4.1.1	Tähtääminen tutkimuksen suuntaan	8
4.1.2	Tuottaja-ohjaajan sanan määrittely	9
4.2	Esituotanto	9
4.2.1	Käsikirjoitus	9
4.2.2	Päähenkilön tapaaminen	12

4.2.3	Esityövaiheen tärkeysjärjestyksen ristiriidat	13
4.3	Tuotanto	14
4.3.1	Tilanne ennen tuotannon alkamista	14
4.3.2	Ensimmäinen kuvausmatka – Tampereelle	15
4.3.3	Toinen kuvausmatka – Turkuun	16
4.3.4	Tuotannolliset ristiriidat	17
4.4	Jälkituotanto	17
4.4.1	Jälkityön tuotantoprosessin kulku	17
4.4.2	Jälkituotannolliset ristiriidat	18
5.	YHTEENVETO JA POHDINTAA	19

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Vain ihminen, joka on tehnyt elokuvan, tietää mitä kaikkea liittyy niihin päätöksiin, jotka vaikuttavat lopputuloksiin. Niihin voi kuulua mitä tahansa budjettivaatimuksista jumalalliseen inspiraatioon. (Lumet 1995, 9.)

Haluaisin ymmärtää paremmin, miten elokuvatuotannossa onnistutaan tekemään monta tehtävää yhtä aikaa. Miksi kaikkea ei voi kirjoittaa yksinkertaisesti paperille? Miksi sitä ei voi opiskella oppikirjoista? Opinnäytetyöni tavoitteeni on käytännön kautta ymmärtää tämä Lumet'n toteama elokuvatuotannon koko kuvio, jotta hallitsisin sen paremmin vastaantulevissa ongelmatilanteissa.

Tietojen keräämisessä asiat tulivat esille kokonaisuutena. Huomasin, etten ole heti käsittänyt asian kokonaisuutta ja ettei tämä asia ole aivan niin yksinkertainen. Tuottajan työ on monimutkainen asia, hänen pitäisi sopeutua monenlaisiin työtilanteisiin sekä hänen täytyisi osata varautua erilaisia yllätyksellisiä tilanteita varten.

Aloin kiinnostua tästä aiheesta jo vuosia sitten, kun yhteiskunta muuttui hyvin paljon 90-luvun suuren laman jälkeen. Näiden mullistuksien jälkeen ja paineen vaikutuksesta alettiin vaatia kustannuksien säästöjä erilaisten töiden yhdistelyllä. Mielestäni siitä on lähtenyt uusia haasteita, joten monet yritykset alkoivat vaatia työntekijöiltä yhä enemmän. Luonnollisesti tämä on askarruttanut minua, ja sattumoisin hakeuduin tuottajan koulutukseen, sillä halusin saada mahdollisimman laajan osaamisen: olin siis huomaamattani automaattisesti omaksunut yhteiskunnan aatteet ja se tilanne sopi minulle erittäin hyvin. Minulla oli ennestään vankka tekninen kokemus verrattuna tuottajan alaan, joten tämä oli oivallinen reitti avata lisäosaamista.

Opinnäytetyöni on kaksiosainen: tämä käytännön osuus on *Urheilijoiden tulkki*, joka on seurantadokumentti urheilijoiden tulkki Timo Isomäestä. Tässä dokumentissa olen tuottajana ja ohjaajana. Kirjallisessa osiossa käsitelen *Urheilijoiden tulkki* -dokumentin tuotantoprosessia ja

arvioin siinä tuottajan ja ohjaajan työtä. Tutkimuksen avulla pyrin selvittämään, kumman työ on tärkeämpi työn sujuvuuden kannalta sekä milloin tämä tärkeysjärjestys vaihtuu ja miksi se vaihtuu. Opinnäytetyöni tavoitteena on raportoida työn prosessin sujumista ja tarkastella tuottaja-ohjaajan prosessia. Tarkastelun lisäksi analysoin työprosessin haittoja sekä hyötyjä. Työssäni aion käyttää hyväksi oman työni opintopäiväkirjaa sekä oman kokemukseni että oman työni reflektointia. Tavoitteenani on ottaa selvää, kumpi työ on tärkeämpi työn sujuvuuden kannalta, sekä miksi se tärkeysjärjestys muuttuu.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Dokumentin taustaa

Urheilijoiden tulkki dokumenttiohjelman idean kehittäminen alkoi jo syksyn 2003 aikana ja kuvaus toteutettiin lähes vuoden päästä eli syksyllä 2004. Halusin sellaisen aiheen, joka sopisi molemmille katsojaryhmille eli kuuleville ja viittomakieliselle, koska tähän asti on ollut sellaisia ohjelmia, jotka ovat kiinnostaneet vain kuulevia katsojia tai pelkästään viittomakielisiä katsojia. Valintani perustui juuri tähän, joten työni kohteeksi valitsin tulkin. Viittomakielen tulkki on sopiva asettamieni vaatimuksien tasolle; tulkki on juuri kahden kulttuurin välisen sillan yhdistäjä. Dokumentin tarkoituksena on samalla välittää viittomakielistä kulttuuria ja samalla olla kiinnostava aihe mahdollisimman laajalle yleisölle.

Timo Isomäki on Suomen kuurojen urheilijapiireissä arvostetuin viittomakielen tulkki. Hän toimii aktiivisesti tulkkina kuurojen huippu-urheilutapahtumissa. Isomäki on harjoittanut tulkin ammattia yli 10 vuotta ja on ollut monta kertaa mukana kuurojen maajoukkueen valmentajan tulkkina.

Dokumentti kuvaa Isomäen kokemaa kuulevien ja kuurojen maailmaa tuoden esille viittomakielen tulkin ammatin, tavoitteena kuvata kulttuurien erilaisuutta, ristiriitaa ja kuitenkin lopussa osoittaen kuinka ne loppujen lopuksi muodostuvat yhdeksi kokonaisuudeksi. Tarkoituksena on myös hyödyntää Isomäen rentoa luonnetta ja tällä tavoin luoda dokumenttiohjelmalle rento ilmapiiri. Dokumentin kohderyhmänä ovat kaikki viittomakielestä kiinnostuneet tai erilaisten vähemmistöjen katsojat, sekä kaikenikäiset, jotka ovat kiinnostuneita erilaisista ammanteista. Dokumentissa käytetään viittomakieltä ja suomen kielen puhetta. Yritin etsiä tiettyä selkeätä konfliktia ja kirjasin

ylös taistelun viittomakielisten ja kuulevien kulttuurien välillä, jonka parissa Isomäki on kamppailut. Kuitenkin tästä suunnitelmasta minun piti luopua, koska se tieto ei pitänyt ollenkaan paikkaansa.

Sain dokumentin idealle lisää varmuutta, kun kävin tapaamassa muita alan tuottajia eräässä seminaarissa. Sain tutustua muihin tuottajiin ja kerroin dokumentistani. Moni tuottaja kiinnostui kovasti dokumentin ideasta, joten totesin olevani perillä siitä mitä katsojat kaipaavat.

2.2 Viittomakielen tulkin ammatin esittely

Viittomakielen tulkit työskentelevät asioimistulkkeina esimerkiksi lääkärissä, asiakkaiden työpaikoilla ja harrastuksissa sekä opiskelutulkkeina oppilaitoksissa ja kursseilla. Viittomakielen tulkkeja on noin 650 ja nykyään tulkkeja valmistuu vuosittain noin 60. (Suomen Viittomakielen Tulkit ry.). Tällä hetkellä aktiivisesti tulkkina työskentelee noin 450 alan ammattilaista. Kuuroilla on oikeus vammaispalvelulain nojalla käyttää tulkkia vähintään 120 tuntia vuodessa erilaisiin asioimistilanteisiin. Opiskelua varten tulkkauksen anotaan erikseen opiskelujen keston ajaksi. Pääsääntöisesti tulkkauksen maksaa kuuron kotikunta. Asioimistilanteisiin kuuro tavallisesti tilaa tulkin itse, mutta tulkin tilaaja voi olla myös kuuleva osapuoli. Tulkkauksen mahdollistaa viestinnän kielirajoista huolimatta. Tulkin välityksellä käyty keskustelu lisää kielellistä tasa-arvoa, ja säästää molempien osapuolten aikaa ja voimavaroja. Suomen perustuslaki turvaa viittomakielisten kielelliset oikeudet.

2.3 Hankesopimus Kuurojen Liiton kanssa

Hankesopimuksen ansiosta minulla on mahdollisuus käydä töissä ja saada rahallista korvausta opiskelijatyötä varten. Valintani oli helppo, koska minulla on vakituinen työsuhde ja työni on samaa alaa kuin tutkimukseni. Myös dokumenttiohjelman leikkaaja ja kuvaajakin ovat Kuurojen Liitosta. Vaikka kuvaaja on Prosignin (www.prosign.fi) palkkalistoilla, neuvottelin hänet dokumenttiohjelman kuvaajaksi. Kuurojen Liitto maksaa palkkaa Prosignille sen verran mitä tarvitsee. Ainoastaan äänimies on ulkopuolinen. Yhteistyö Kuurojen Liiton kanssa sujui hyvin ja sain pian aloittaa dokumenttiohjelman valmistelun ja käyttää työaikaani siihen.

Hankesopimuksen toinen osapuoli on Stadia. Koulun vaatimuksien mukaan lopputyön valmiiksi saaminen edellyttää sitä, että dokumentin tekijänoikeudet jäävät kokonaan koululle. Tämä asetelma sopi viestintäyksikölle, kunhan heille jää mahdollisuus esittää tätä dokumenttiohjelmaa. Onhan heidän panostuksensa tähän dokumenttiin suunnilleen puolet, eli yhtä paljon kuin mitä koulun budjetti on.

2.4 Kuurojen Liiton taustaa

Kuurojen Liitto ry on viittomakielisten kuurojen etu-, asiantuntija- ja palvelujärjestö. Liitto tuottaa asiantuntija- ja muita palveluita myös viittomakieltä ja viittomakommunikaatiota käyttäville tai niitä tarvitseville henkilöille. (www.kl-deaf.fi) Tasa-arvo viestinnässä ja tiedonsaannissa merkitsee kuuroille viittomakielisyyttä, visuaalisuutta ja vuorovaikutusta. Kuurolla tulee olla tasavertainen mahdollisuus itse valita miten, milloin ja missä muodossa hän ottaa vastaan informaatiota. Samoin miten, milloin ja millä tavalla itse vastavuoroisesti tuottaa ja välittää viestejä. Ihannetilanteessa kielellinen informaatio on viittomakielistä, ja ei-kielellinen informaatio on nähtävissä olevaa, visuaalista.

Olen töissä Kuurojen Liiton viestintäyksikössä leikkaajana ja kuvaajana ja näiden lisäksi teen myös ohjaajan sekä tuottajan töitä. Viestintäyksikkö tuottaa viittomakielisiä ohjelmia. Vuodessa viestintäyksikkö tuottaa 18 kpl videotiedotetta. Yhden videotiedotteen pituus on noin tunti, johon sisältyy 2-4 ohjelmaa. Työntekijöitä on noin kymmenen vakinaista työntekijää ja lisäksi freelancer-työntekijöitä projektista riippuen. Viestintäyksiköllä on useita editointiyksiköitä ja n.120 m² studio sekä kamerakalustoja.

Viestintäyksikön suurimmat rahoittajat tulevat kunnilta ja loput rahoituksista tulee muualta esimerkiksi Raha-automaattiyhdistykseltä. Kuurojen asukkaiden täytyy itse anoa oman kotikuntansa sosiaalitoimistosta saadakseen videotiedotteen päätöksen. Viestintäyksikkö toimittaa n.1500 videotiedotetta, joista osa toimitetaan kotitalouksiin, ja osa julkisiin yksiköihin esimerkiksi kirjastoihin, vanhustenkodeihin, palvelutaloihin ja niin edelleen. Videotiedotteen levikkialue ei ole vain Suomessa, vaan joskus ohjelmia esitetään Saksassa, Englannissa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja niin edelleen. Mikäli ohjelmia esitetään ulkomailla, ohjelma näytetään tavallisesta poiketen myös yleisradion TV-kanavilla.

3 TUOTANNON ESITTELY

Kuvauskaluston laatiminen oli helppoa. Minulla on ennestään pitkä työhistoria kuvaajana, joten tämä kokemus auttoi paljon. Ainoastaan kalustojen hinnastojen selvittäminen oli minulle uutta, kun kuvaajana minun ei ole aiemmin tarvinnut tietää näin perusteellisesti eri tuotteiden tarkkaa kokonimeä. Tässä vaiheessa voisi sanoa, että tuottajan työ on tärkeämpi, sillä ilman kalustoja ei voi tehdä dokumenttia.

Seuraavaksi lähetin alustavan kalustosuunnitelmani kuvaajalleni. Kuvaaja kommentoi ainoastaan kameran valinnasta: hän halusi poikkeuksellisesti tavallista paremman kameran, jossa on vain 16:9 kuvasuhde. Tämä tuotti enemmän valmisteluita, koska sellaista kameraa ei ollut viestintäyksiköllä, eikä sekään auttanut vaikka kameran ostoli vasta suunnitelma-asteella.

Kamerakysymyksestä tuli tärkeä aihe, ja tarvitsin tähän kysymykseen myös ohjaajan näkökulman. Ohjaajana ajattelin, että tämä paremman kameran käyttöönotto mahdollistaisi sen, että ohjelmasta tulee mahdollisimman laadukas ja nykyaikainen, muutenhan ohjelmasta olisi voinut tulla nopeasti vanhanaikainen, jos sitä olisi kuvattu 4:3 kuvasuhteella.

Kameran valinnan aikana totesin, että molempien rooli oli lähes yhtä tärkeää, sillä työ ei olisi päässyt nopeammin eteenpäin. Toki tuottajana pelkäsin ylimääräisiä ongelmia, koska olin tehnyt kustannuslaskelmia Viestintäyksikön ja Stadian kalustojen käytöstä. Minun piti saada kustannukset siedettävälle tasolle, joka tyydyttäisi sekä Stadiaa että Viestintäyksikköä. Jos olisin päätenyt käyttämään koulun kameroita, minun olisi pitänyt käyttää myös koulun editointivälineitä, jolloin kustannustaso olisi kallistunut selvästi koulun puolelle ja hankesopimuksen syntyminen olisi vaikeutunut, enkä olisi voinut tehdä dokumenttiohjelmaa rahoituksen muuttuessa vajeeksi. Viestintäyksikön ehdot olivat yksinkertaiset, eli he halusivat saada oikeudet käyttää ilmaiseksi dokumenttiohjelmaa, koska se oli jo maksanut palkkaa sekä kalustojen käyttöoikeuden.

Minulla oli onnea, kun selvitin kamera-asiaa. Sain tietää, että koululla onkin yksi hyvä DVCAM-kamera 16:9 kuvasuhteella. Tämä merkitsee sitä, että jälkityön vaiheen voisi toteuttaa viestintäyksikössä, jolloin kustannuksien jako pysyisi tasapainossa. Kävin katsomassa kuvaajan

kanssa koulun varastolla ja tarkistin että onko kamera vapaana dokumenttiohjelman kuvauspäivinä. Seuraavaksi tein nopeasti laskelmia ja totesin, että jos käytetään tätä kameraa, editointi voisi pysyä viestintäyksikössä. Kustannukset eivät tuottaneet ongelmia, joten varasin kalustot.

Äänikalustoja varten olin tehnyt alustavan varauksen edellisestä projektista, jonka esitin äänimiehelle. Se osoittautuikin hieman ylimääräiseksi ja hän teki tarvittavat korjaukset. Tämä vaihe sujui mutkattomasti. En ollut tilanteessa ensimmäistä kertaa, joten kaikki eteni rutiininomaisesti. Jos kyseessä olisi ollut toisenlainen tilanne, vaikkapa jokin suuri tapahtuma, jossa olisi ollut monikameratuotanto, työni olisi paljon vaativampaa ja kalustojen valintaan olisi pitänyt panostaa enemmän. Kun tärkeimmät asiat olivat hallussa, aloin tiedottaa sähköpostitse koko työryhmälle. Kaikenlaiset pikkutyöt tuntuivat vievän paljon aikaa, mikä oli minulle aivan uutta, kun ajattelee millainen on kokonaistyön määrä.

Työryhmä koostui pääosin viestintäyksikön työntekijöistä. Työryhmän valinta johtui siitä, että olen itse myös viestintäyksikön työntekijänä. Suurin osa viestintäyksikön työntekijöistä on kuuroja työntekijöitä, mutta he ovat erittäin kokeneita, sillä monet ovat olleet alalla jo yli 20 vuotta. Tuottajana halusin valita helpomman tien säästäakseni ylimääräistä vaivaa, koska uskoin saavani tällä tavalla paremman mahdollisuuden vaikuttaa kuin jos olisin valinnut täysin ulkopuolisia työntekijöitä. Silloin minun olisi pitänyt hakea myös muualta rahoitusta, mikä olisi vienyt enemmän aikaa. Kun minulla on käsissäni rahoitus ja työntekijät, miksi ottaa tuntemattomia ja riskejä?

Budjetin muokkaaminen oli alusta lähtien täysin selkeää; minun piti ainoastaan laskea eri kustannuksia. Tiesin etukäteen viestintäyksikön halukkuudesta osallistua tähän ohjelmaan sekä työntekijänä tiesin miten paljon rahaa voi kuluttaa tietyn kokoiseen ohjelmaan. Myös Stadia on valmis antamaan jokaiselle opiskelijalle opinnäytetyöhön jonkin verran rahaa sekä kalustoja. Näillä eväillä minulla oli hyvät mahdollisuudet toteuttaa dokumenttiohjelma. En tarvinnut kovin montaa kuvauspäivää, koska ennakkosuunnitelmassa selvisi, että tarvitsen 5 kuvauspäivää eikä kuvausmatkoja ole kuin Tampereelle ja Turkuun.

Tein laskelmia kuvausmatkojen kustannuksista, sekä päivärahoista ja majoituksesta. Viestintäyksikkö kustansi nämä kaikki ja lisäksi auton käytön. Viestintäyksikkö luovutti myös käyttöömmme tarvittavat kuvauskalustonsa ja yksi kamera tuli Stadiasta sekä äänikalusteet. Arkistomateriaalin käytöstä luovuttiin, kun minulle selvisi etten tarvitse sitä.

Muiden pyynnöstä minun piti tehdä erillinen budjetti, josta selvisi todelliset kulut. Kustannukset olisivat 567 euroa, jonka Stadia joutuisi maksamaan. Hankesopimuksen vuoksi tein myös viestintäyksikön budjettilaskelman, joka on 12 559,50 euroa. Vastaavasti samalla tavalla laskettuna Stadian osuus on 12 722 euroa eli dokumentin kokonaisbudjetin yhteissummaksi tuli 25 821,5 euroa.

4 DOKUMENTTITUOTANNON PROSESSIN PURKAMINEN TUOTTAJA-OHJAAJA TYÖN NÄKÖKULMASTA

4.1 Tutkimuksen esittely

4.1.1 Tähtääminen tutkimuksen suuntaan

Tutkimukseni pääkysymyksenä oli ottaa selville, kumpi työ on tärkeämpi työn sujuvuuden kannalta. Milloin se tärkeysjärjestys muuttuu sekä miksi se vaihtelee. Lähestyn tätä aihetta tarkastellen ilmeneekö jotakin yllätyksellistä, sekä yrittäen ymmärtää tärkeysjärjestyksen alkamista sekä sen tärkeysjärjestyksen muuttumisen syitä. Keräsin materiaalia raportoituani *Urheilijoiden tulkki* -dokumentin työprosessin sujumisesta, jota tarkastelin tuottaja-ohjaajan prosessista. Lisäksi olen analysoinut työprosessin onnistumista. Tiedonsaantimenetelmänäni käytän hyväkseni oman työni opintopäiväkirjaa, omaa kokemustani sekä oman työn reflektointia.

Tavoitteena ei ole luoda uutta teoriaa tai kumota toista tutkimusta, vaan tarkoituksena on ymmärtää paremmin miksi tuottaja-ohjaaja työn parissa on tietynlaisia vaikeuksia, sekä pyrin analysoimaan sen tehtäviä. Dokumentin koko prosessista analysoiminen on yksi keino saada vastauksia näihin tutkimuksen avoimiin kysymyksiin.

Pohdin mitä kertoisin kirjallisessa osuudessa, sillä ajattelin kertoa kaikkea sitä mitä tuottajan työhön kuuluu. Tämä tuntuu luonnolliselta asialta kun alkaa reflektoida, toisin sanoen tulee jonkinlainen tarve kertoa kaikkea tähän liittyvää. Toisaalta pitäisi muistaa, että kyseessä on tuottajan työn analyysi eikä sitä pitäisi luetteloida ilman analyysia. En vain ole heti ymmärtänyt, että tämä ei ole aivan niin yksinkertaista kuin luulisi. Tuottajan työ on monimutkainen asia: tuottajan tulisi sopeutua monenlaisiin työtilanteisiin ja tulisi osata varautua erilaisiin yllätyksellisiin tilanteita varten. Parempi

on siis keskittyä kertomaan dokumentin tekoprosessin kokemuksesta ja siitä mitä tuottajan työn kanssa tapahtui ja miten se vaikutti ohjaajan työhön. Selvitän lisäksi mitä tapahtui tuottaja-ohjaaja roolien kanssa.

4.1.2 Tuottaja-ohjaajan sanan määrittely

Tuottaja on dokumentin prosessin käynnistäjä ja päättäjä. Esituotantovaiheessa tuottaja etsii ja hallitsee projektia sekä hankkii rahoituksen. Tuottaja kerää työryhmän, palkkaa heidät ja valvoo kehittelyä. Tuottaja valvoo tuotantoa kuvausten ja jälkityön aikana. Jälkituotannon jälkeen tuottaja voi osallistua dokumentin ohjelman levitykseen ja markkinointiin. Ohjaajalla on vastuu dokumentin luovista puolista ja ohjaaja voi toimia joskus tuottajana. (Elokuvantaju.)

4.2 Esituotanto

4.2.1 Käsikirjoitus

Urheilijoiden tulkin päähenkilö Timo Isomäki on minulle ennestään tuttu, joten taustatietojen hankkiminen piti olla helppoa verrattuna siihen jos päähenkilö olisi täysin tuntematon henkilö. Sen perusteella ajattelin tuottajan työn olleen tärkeämpi kuin ohjaajan työ. Minun tarvitsisi vain laatia alustava kuvausaikataulu sekä sopia ensimmäisistä tapaamisista. Samalla havaitsin Isomäen aikataulun olleen liian tiukka ja helpolta näyttävä tilanne olikin yhtäkkiä vaikea, joten se etu oli jo mennyttä ja jouduin painiskelemaan molempien roolien parissa ja työ muuttui kovemmaksi.

Tiesin etukäteen dokumentin päähenkilön taustaa, mutta kuitenkin sen eteen piti tehdä kovaa työtä. Olen esimerkiksi kuullut päähenkilö Timo Isomäen olleen televisiossa tulkkina Linnan juhlissa, joten ajattelin että tämä olisi ollut Isomäen ammattiuran kohokohta. Ensiksi selailin Internet-sivuja ja kävin monenlaista keskustelua viittomakielisten tulkkien kouluttajien kanssa, joilla on myös alan tutkimustietoa. Kävin myös keskustelua tutkimuksen sisällöstä, koska yritin saada jotain uutta tietoa sekä alan ongelmista että hyvistä asioista. Olen lukenut myös alan viittomakielisten tulkkipalveluiden muista paikoista. Tämän lisäksi olen viittomakielen käyttäjä ja minulla on vankka kokemus viittomakielisten tulkkien käytöstä, josta on ollut paljon hyötyä taustatietojen hankkimisessa. Näiden tiedusteluiden tarkoituksena oli saada asialle lisää varmuutta siltä varalta että olisin ollut eksyksissä tai että olisin jättänyt huomioimatta jotain uutta. Kävin tapaamassa myös Isomäen ystäviä ja kyselin hänen historiastaan, sillä halusin tietää hänestä aivan kaiken ennen hänen

tapaamistaan. Tässä vaiheessa tuottajan näkökulmasta katsottuna piti muistaa, että kyseessä on rajattu 10 minuutin seurantadokumentti. Kaikkia asioita ei voida käsitellä 10 minuutissa, mitä voidaan pitää merkittävänä rajoituksena eri aiheiden valinnassa.

Taustatietojen aikana totesin, että työni oli väkisinkin muuttumassa vaikeaksi. Aloin pohdiskella mistä johtuu, etten tiedä kumpi työ on tärkeämpi, tuottaja vai ohjaaja. Tavallaan palloa heiteltiin roolista toiseen, joten yritin ratkaista tilanteet työn sujuvuuden kannalta. Otin asiasta selvää lukemalla alan kirjallisuutta, jolloin uusia ajatuksia tuli esille. Esimerkiksi Sidney Lumet on sanonut näin: ”Kysyn tässä kirjassa yhä uudestaan ja uudestaan: ’mistä tässä elokuvassa on kysymys?’ Tässä vaiheessa riittääköön, kun sanon, että teema (elokuvan mistä) määrää tyylin (elokuvan miten). Teema määrää jokaisen seuraavissa luvuissa tehtävän valinnan yksityiskohdat.” (Lumet 1995, 19.)

Näyttää siltä, että olen sortunut aloittelijan virheisiin ja sekoittanut asioita. ”Tarina ja juoni sekoitetaan usein keskenään. Tarina kertoo mistä on kysymys, juoni taas ratkaisee miten se kerrotaan. Samasta tarinasta voi siis tehdä lukuisia eri juonia. Juonen tulee olla sen pituinen, että muisti voi sen hallita.” (Aaltonen, 2003, 53.) Tämä siis todistaa sen, että kyseessä on vain juonen etsiminen, mitä en ollut vielä löytänyt, vaikka tarina on jo olemassa. Tämä tieto selvästikin auttaa ongelmien ratkaisussa. Seuraavaksi minun piti vain ratkaista millaisen juonen haluan, kuten Sidney Lumet on myös todennut: ”Olen käsitellyt sitä, miksi olen päättänyt tehdä tietyn elokuvan. Seuraava päätös on kaikkein tärkein: mistä tässä elokuvassa nimenomaan on kysymys? En tarkoita juonta, vaikka tietyissä erityisen hyvissä melodraamoissa on kysymys pelkästään juonesta. Eikä siinä ole mitään pahaa. Hyvä, sykkähdyttävä, pelottava tarina voi olla hemmetin hauska”. (Lumet 1995, 19.)

Tavallaan minun piti purkaa ajatukseni ja mitä asioita haluaisin käsitellä, joten muodostin aivoriihen ja piirsin sinne eri asioita mitä mieleeni tuli. Kävin tästä asiasta myös keskustelua muiden työtovereiden kanssa, jolloin huomasin, että tavaraa on tullut paljon. Ohjelman rakenteen suunnittelun suhteen pitää olla erittäin varovainen, joten halusin tavata dokumentin päähenkilön ja esitellä dokumentin ideaa, jotta siitä syntyisi vuorovaikutteista keskustelua. Tavoitteeni on seurata Isomäen ammattia sekä vapaa-aikaa, jotta voisin välittää katsojille kuvan tavallisesta ihmisestä, jolla on hallussaan erikoinen ammatti. Tavoitteen vuoksi päätin poistaa kohdan linnan juhlista, koska se ei olisi mahtunut 10 minuutin dokumenttiohjelmaan. Minun olisi pitänyt käyttää paljon enemmän aikaa kertoakseni linnan juhlista, jolloin ohjelman muut tapahtumat olisivat vesittyneet ja jääneet vähemmälle huomiolle, eikä katsojille olisi välittynyt alkuperäinen tavoite.

”Ohjelman tai elokuvan sisältö täytyy rajata. Emme voi kertoa katsojalle kaikkea, mitä tiedämme aiheesta. Meidän on painotettava olennaista ja varmistettava keskeinen sisällön perillemeno. Keskeistä sisältöä voi kutsua myös ohjelman tai elokuvan sanomaksi.” (Aaltonen. 2003, 37.) Olen täysin samaa mieltä, joten linnan juhla-osion poistaminen dokumentista osoittautui hyväksi ratkaisuksi. Voin paremmin varmistaa keskeistä sisällön sanomaa, sillä muuten se olisi vääristynyt liikaa näin lyhyessä dokumenttielokuvassa.

Uskon, että päätökseni on oikea, sillä eihän kenenkään elämän sisältö pyöri pelkästään linnan juhlan keskellä. Tuottajana olin varmuuden vuoksi etsinyt arkistomateriaalia ja kysynyt lupaa esittää tätä materiaalia, kun ohjaajana pohdiskelin ratkaisua liian pitkään. Kuitenkin tuottajana en ollut painostanut päättämään heti, vaan annoin tämän asian olla niin kauan kunnes tiedettiin varmasti.

Olen saanut huomata osaavani vähitellen aina vain enemmän ja sitä myötä luottamukseni taitojani kohtaan kasvoi. Loin ensimmäisen aikataulusuunnitelman kesäkuussa 2004 ja kävin keskustelua tästä aikataulusta työntajani kanssa, jotta voisin lyödä aikataulusuunnitelmani lukkoon. Lisäksi sain käyttää työaikaani tämän dokumentin hyväksi. Eli tässä vaiheessa mielestäni tuottajan työ on tärkeämpi, koska aikataulu muodostaa koko prosessin selkärangan.

Työsujuvuus alkoi kärsiä, kun en saanutkaan käyttää työaikaani sovittuna aikana, koska minun piti hoitaa perustehtäviäni, eikä kukaan ottanut huomioon asiaa, jonka olin sopinut etukäteen noin kuusi kuukautta ennen sen alkamista. Tässä toivottomassa tilanteessa minun piti vain taistella uudestaan saadakseni edes 10 % aikaa. Minun oli tehtävä entistä pidempiä työpäiviä, jotta minulta vapautuisi aikaa dokumenttia varten. Dokumentin aikataulu häiriintyi pahasti, ja minun piti siirtää kaikkia sovittuja asioita eteenpäin yhdellä kuukaudella.

Käsikirjoituksen prosessin aikana tilanne tuntui katastrofilta, sillä en ollut tyytyväinen yhteenkään juoneen, enkä tiennyt mitä minun pitäisi tehdä ensimmäiseksi. Kaikesta huolimatta mielenkiintoisin havaintoni oli se, kun ajattelin tuottajan näkökulmasta käsikirjoituksen tilannetta. Tilanne ei ollutkaan sekava, piti vain ajatella konkreettisia asioita, esimerkiksi lähetellä sähköposteja lisätietojen hankkimiseksi ja päättää kuvauspaikoista sekä aikatauluista. Totesin, että käsikirjoitus on jo olemassa eli tarina ja juoni kehittyvät koko ajan paremmiksi, kunhan vain käsikirjoitusta ei unohdeta parannella. Minun täytyy sanoa, että kun ymmärtää paremmin kumpi työ on tärkeämpi, niin siitä tulee vain rauhallinen olo ongelmien keskellä.

4.2.2 Päähenkilön tapaaminen

Onnistuin järjestämään ajan päähenkilön tapaamiselle. Pohdin itsekseni tämän tapaamisen merkitystä. Tuottajan näkökulmasta halusin nähdä, että haluaako hän oikeasti lähteä mukaan tähän dokumenttiohjelmaan. Minun piti saada tästä asiasta täysi varmuus, jotta dokumenttiohjelma olisi mahdollista toteuttaa ilman yllättäviä vaikeuksia. Ohjaajan näkökulmasta halusin saada lisää sisältöä sekä luoda yhteistyötä päähenkilön kanssa, tavallaan rakentaaksemme yhdessä sisältöä ohjaajan ohjaamana.

Esittelin kysymykset, joita olisi tarkoitus esittää ensimmäisen tapaamisen yhteydessä ja korjata seuraavia tapaamista varten, aina varsinaisia haastatteluita lähestyttäessä. Käytin pikkukameraani koko koehaastattelun aikana ja analysoin haastattelun tuloksia. Lähetin etukäteen Isomäelle tietoa dokumentin ideasta sekä aivoriihestä, ja tapaamisen yhteydessä selvensin näitä kohtia uudestaan ja vastailin Isomäen kysymyksiin. Tässä mielessä ohjaajan työ on tärkeämpi, sillä tuottajan näkökulmasta katsottuna koin tärkeäksi vetäytyä ohjaajan rooliin. Tavallaan minun oli helpompaa keskittyä vain ohjaajan rooliin ja aina kun tuli jotain kysyttävää liittyen tuottajan vastuualueeseen, luonnollisesti jätin ne kysymykset myöhemmäksi.

Esittelin Isomäelle aivoriiheni, ja tämän pohjalta hän piti siitä kovasti, joten oli mukava jatkaa keskustelua, mikä osoittautuikin täysin sopivaksi tavaksi poimia lisää tietoa. En vain olisi uskonut, että hän innostuisi ideasta niin paljon. Ajattelin ettei ollut sopivaa paljastaa kaikkea mitä olin suunnitellut. Toisaalta tämä tilanne sopi erinomaisesti eikä ollut vaikeuksia jatkaa töitä. Isomäen oli helppo osallistua esittelemään erilaisia ideoita ja esitti hyviä kuvauspaikkoja, jonne voisi mennä kuvaamaan. Tällaisen tilanteen voisin kuvitella olevan jokaisen tuottajan unelmatilanne. Ensimmäisen tapaamisen jälkeen, joka lopulta muodostui erittäin tärkeäksi tapaamiseksi, yllättäen totesin kaipaavani mahdollisimman monia palavereita, mikä on minulle uutta, koska aikaisemmin olin halunnut välttää turhia palavereita.

Tämä tapaaminen vahvisti entisestään tulevaa dokumenttiprojektista. Kuitenkin olen joutunut korjailemaan käsikirjoituksen perussuuntia. Samalla tajusin, että minun pitäisi laatia suunnitelmat kokonaan uudestaan, jotta se olisi mahdollisimman realistinen. Minulla oli ollut vaikeuksia aikataulujen kanssa, vaikka olin siirtänyt kaikkea kuukaudella. Huomasin, että tarvitsen sen verran aikaa mitä olin alunperin varannut enkä olisi voinut jatkaa tekemällä vain 10 % varatusta ajasta.

Minun piti siis löytää aikaa. Lopulta kuvaukset ajoittuivat marraskuulle. Ohjaajana minun oli paljon helpompaa kirjoittaa käsikirjoitusta ja lähettää sähköpostia kommentteja varten. Dokumentin prosessiin tuli uutta vauhtia, ja tuottajana näin parhaaksi saada tietää missä ovat kuvauspaikat ja milloin kuvaukset ovat, jotta voisin tehdä erilaisia varauksia.

4.2.3 Esityövaiheen tärkeysjärjestyksen ristiriidat

Tuotannon alussa tajusin, että tuottajan ja ohjaajan roolien yhteensovittaminen tuotti hankaluuksia, koska en voinut tehdä samaan aikaan molempien tehtäviä. Toisen työ vei paljon enemmän aikaa kuin mitä alun perin odotin, joten päätin hoitaa vain tuottajan tehtäviä, aikataulun myöhästymisen takia. Kaiken piti tapahtua vauhdilla tuotantosuunnitelmien mukaisesti ja tämä pysähtynyt tilanne oli alkanut tuottaa enemmän ongelmia. Kun aloin miettiä kumpi työ on tärkeämpi tässä ongelmatilanteessa, mietin erään tuottajan sanomaa: ”Tuotanto- tai projektisuunnitelman selkärangana toimii tietysti aikataulu. Milloin tehdään mitään ja kuka tekee?” (Hytti 2005, 21.) Tämä voi pitää paikkaansa. Eli kun aikataulusuunnitelmia piti uudistaa, niin siinä vaiheessa tuottajan työ oli tärkeämpi kuin ohjaajan, koska tuottaja hallitsee tuotantoprosessia ja ratkaisee sekavan tilanteen. Eli voidaan sanoa, että päätökseni oli oikea.

Aloin pohdiskella, miksi en ole huomannut syitä, miksi ohjaajan tehtävät eivät olleet ajankohtaisia. Ehkä tietojen puute aiheutti tällaisia turhia ongelmia, minun olisi pitänyt ymmärtää heti alusta lähtien. Luultavasti en ollut huomannut, että tärkeysjärjestys oli muuttunut ja se tulee muuttumaan koko ajan. Oletin tärkeysjärjestyksen pysyvän samanlaisena tai että ratkaisen näitä ongelmia samalla tavalla. Se ei enää toiminut kun tärkeysjärjestystä piti uudistaa, tarkoituksena oli välttää ristiriitaa molempien tehtävien kanssa ja on vaikea sanoa miten olisin toiminut eri tavalla. Voin vain sanoa sen, että jokaisella ratkaisulla on sekä hyviä että huonoja puolia. Mielestäni tässä on kyseessä vain arvaamattomasti vaihteleva tärkeysjärjestyksen voima, joka määrää tuottajan ja ohjaajan tehtävien tärkeysjärjestyksen mielekkyyttä.

Toisaalta minun olisi pitänyt heti pysähtyä, kun mahdottomat asiat todellakin olivat mahdottomia. Esimerkiksi yritin pysyä aikataulussa, vaikka alun perin vika ei ollut minussa. Kun en saanut työntajalta aikaa tehdä dokumenttia, olisi pitänyt heti myöntää aikataulun olevan mahdoton, eikä yrittää kiriä aikataulussa. Lisäksi tässä tuli todistettua, että työ siirtyy väkisin tuottajan töihin, sillä se muodostaa työhallinnan selkärangan.

4.3 Tuotanto

4.3.1 Tilanne ennen tuotannon alkamista

Vihdoinkin sain esitellä dokumentti-ideaani tuotantokokouksessa (Stadia, Helsingin ammattikorkeakoulu). Siellä kerroin 10 minuutin dokumentista ja vastailin heidän esittämiin kysymyksiin. Mielestäni sain yllättävän nopeasti tuotantoluvan, ja kokouksen aikana tajusin, ettei minun tarvitse ottaa kaikkea vastuuta. He sanoivat: ”On tärkeitä että muut työntekijät ottavat itse vastuutta.” Silloin minut valtasi helpotuksen tunne, koska kaikki asiat alkoivat olla kunnossa ja sovittuna, joten oli helppo lähteä kuvaamaan dokumenttia.

Pohdiskelin samalla tilannetta jos minulla olisi ollut oma ohjaaja. Luonnollisesti työni olisi ollut paljon helpompaa, voisin keskittyä omaan työhöni sekä ohjaaja puolestaan saisi keskittyä taiteelliseen ilmaisuun. Tämä tietenkin edellyttäisi molemmilta osapuolilta enemmän yhteistyötä kuin se, että yksi henkilö hoitaa molempien työt yhtä ohjelmaa varten. Silti uskoisin, että yhteistyö olisi parempi kuin se, että yksi henkilö tekee molempien tehtävät, hallitsisi tämä henkilö asiansa kuinka hyvin tahansa. Voisi luulla, että näin säästää palkkakustannuksissa, kun yksi ihminen tekee molemmat tehtävät ja kaikki sujuu hyvin. Mutta entä jos syntyy ongelmia ja tarvitaan lisäapua, kun yksi ihminen ei enää pärjääkään? Näin voi aina käydä, kun yksi ihminen yrittää tehdä kahta eri tehtävää. Lisäksi kannattaa ottaa huomioon, onko mahdollisia syntyviä ongelmia varten varattu riittävästi aikaa.

Nyt ymmärrän paremmin erästä tuotannonopettajaa, joka kertoi kieltäytyneensä erään tuottajan töistä, jota hänelle tyrkytettiin ohjaajan työn lisäksi. Hän kieltäytyi tarjotusta työstä, koska hänellä ei ole aikaa hoitaa molempien tehtäviä. Ellei ensimmäisessä projektissa, niin ainakin pidemmän päälle tulee ongelmia, paitsi jos aikaa on varattu riittävästi. Sehän olisi erinomaista, mutta valitettavasti tämä on erittäin harvinaista näissä tuotantofirmoissa, joissa on meneillään monia erilaisia tuotantoja yhtä aikaa.

4.3.2 Ensimmäinen kuvausmatka Tampereelle

Urheilijoiden tulkki -dokumenttiohjelman ensimmäinen kuvauspaikka oli Tampereella. Siellä tapahtui Suomen kuurojen maajoukkueen viikonloppuharjoitusleiri, jonne Timo Isomäki oli

menossa tulkiksi Suomen kuurojen maajoukkueen valmentajan pariiksi. Lähdimme kuvausryhmän kanssa Helsingistä Tampereelle viestintäyksikön autolla ja Timo lähti suoraan Turusta Tampereelle. Sovimme tapaamisen tuntia ennen varsinaista työn alkamista. Jos katsotaan tuottajan näkökulmasta, olin sopinut kaikki asiat etukäteen, tapaamisen paikan sekä kuvauksen keston. Minun piti keskittyä ohjaajan tehtäviin, ja ainoa asia mikä piti muistaa oli hoitaa sopimuksen allekirjoitus. Isomäen tapaamisen ansiosta sain hyvän mahdollisuuden tutustua muihin ihmisiin. Tapaaminen sujui nopeasti ja pian pääsimme aloittamaan kuvaukset.

Kuvausporukalta kului tavallista enemmän aikaa valmistautumiseen, mutta toisaalta tästä ei ollut mitään haittaa. Ensimmäinen kuvauspaikka pidettiin pukuhuoneessa, joka on hyvä paikka lähteä kentälle pelaajien kävellessä pukuhuoneesta halliin. Dokumentin päähenkilömme Timo Isomäki pysyi koko ajan hyvin rentona ja nautti tilanteesta, joten dokumenttia on helppoa tehdä tällaisessa ilmapiirissä. Eikä kuvausporukan läsnäolo häirinnyt ketään muitakaan. Ensimmäinen merkittävä ongelmailmoitus tuli äänimieheltä, hän valitti, että ääni kaikuu liian kovana aina kun pallo osuu lattialle ja hänen piti tehdä koko ajan säätöjä löytääkseen sopivan tason. Tai itse asiassa hän joutui koko ajan korjaamaan tasoja aina kun äänen taso vaihteli.

Ääniongelmasta huolimatta kuvausporukka oli omaksunut erinomaisesti ohjeeni siitä mitä odotan dokumenttiohjelmasta. Kun ehdotin kaikenlaisia ideoita ja näillä oli yhteinen tavoite, vähitellen kuvaajakin alkoi ymmärtää paremmin ja alkoi tehdä omatoimisia ratkaisuja saadakseen erinomaisia välikuvia. Painotin riittävien välikuvien määrän tärkeyttä, siltä varalta ettemme pääsekään kuvaamaan Suomen kuurojen jääkiekkomaajoukkueen ottelua. Myöhemmin tämä osoittautuikin oivallisesti taktikoinniksi, sillä ottelu peruutettiin kokonaan.

Heti kun lentopalloilun maajoukkueen harjoitukset päättyivät, päätin haastatella valmentajaa ja yhtä pelaajaa. Sitten haastattelin Isomäkeä ilman kuvausporukkaa käyttäen pikkukameraa, ja samaan aikaan kuvausporukka sai rauhassa purkaa tavaroita.

Pian lähdimme takaisin Helsinkiin ja kaikille tuli erittäin hyvä olo, kun työt onnistuivat ja kaikki sujui hyvässä hengessä. Ennen kuvausta minulla oli hermostunut olo, mutta toisaalta mielestäni hallitsin tuottajan tehtävät paremmin kuin ohjaajan. Ehkä se johtui siitä että olin panostanut tuottajan töihin enemmän kuin ohjaajan töihin, mikä näkyi pienenä epävarmuutena.

4.3.3 Toinen kuvausmatka Turkuun

Seuraavaksi matkasimme Turkuun 8–10.11.2004, jossa Timo Isomäki asuu. Ensimmäisen kuvauspaikan kohde oli Isomäen työpaikka, jossa hän käy säännöllisesti työtoverin kanssa jakamassa keskenään viittomakielen tulkin tehtäviä. Saavuimme sinne aamulla noin yhdeksän aikaan. Edellisestä kuvausmatkasta poiketen kuvausporukka oli jo valmiina, sillä olin etukäteen kehottanut heitä valmistautumaan nopeammin kuin viimeksi, koska dokumenttiohjelman aikataulu vaikutti hiukan tiukalta. Kuvausporukka valmistautuikin tähän ensimmäiseen kuvauspaikkaan jo automatkalla, mikä säästi selvästikin aikaa. Toimiston osuus sujui erinomaisesti ja kaikki olivat sovittuna aikana paikalla eikä ylimääräisiä henkilöitä ollut paikalla.

Toimiston kuvauksen jälkeen lähdimme suoraan Varissuon jäähallille. Siellä oli Isomäen kaukalopalloiluharjoitukset, jossa hän käy säännöllisesti pelaamassa. Tämän harrastuksen avulla hänellä on mahdollisuus rentoutua, olla oma itsensä sekä ennen kaikkea käyttää puhetta. Tämä olikin äänimiehelle tavallista haasteellisempaa. Kaukalopallotreenissä piti olla koko ajan valppaana, esimerkiksi jos sattumalta radio oli päällä, minun piti heti ottaa yhteyttä jäähallin vahtimestariin ja pyytää häntä hiljentämään radion kuvauksien ajaksi. Vasta tämän jälkeen kuvaukset voitiin aloittaa.

Kaukalopalloilun harjoitusten jälkeen Isomäki meni Turun ammattikorkeakoululle opettamaan viittomakieltä kuuleville opiskelijoille. Esittelin opiskelijoille asiani luokan edessä ja kerroin lyhyesti, että kyseessä on lopputyöni. Kerroin dokumenttiohjelmasta ja lisäksi muistin kysyä opiskelijoilta uudestaan kuvauslupaa siltä varalta, jos joku ei ollut vielä kuullut asiasta, sillä aina on hyvä varmistaa uudelleen. Muuten itse kuvaus sujui erinomaisesti, ja pian lähdettiinkin jo seuraavalle kuvauspaikalle ottamaan välikuvia Turun kaupungista.

Seuraava kuvaus oli kuvausporukalle dokumentin kuvauspaikoista kaikista vaikein. Timo Isomäki meni tulkkamaan keilailuharjoituksia, jossa oli Suomen kuurojen maajoukkuekeilailun valmentaja sekä keilailijat. Paikalla oli paljon muitakin häiriötekijöitä, esim. yleisöä sekä muita keilailijoita. Juuri tästä kuvauspaikasta olin keskustellut äänimiehen kanssa, kun esitin dokumentin tavoitteita. Äänimies ehdotti uudenlaisia ratkaisuja, kuten ottaa langattomat mikit ja molemmat kapselisarjat, jotta äänen taltiointi olisi mahdollista, vaikka paikalla olisi kova melu sekä paljon ihmisiä. Tämän laitteen avulla oli helpompi haastatella maajoukkueen valmentajaa keilailuharjoitusten ohessa.

Dokumentin kuvauksien viimeisenä päivänä oli tarkoitus haastatella dokumentin päähenkilöä ja haastattelupaikka oli Timo Isomäen kotona. Tarkemman kuvauspaikan valitseminen tapahtui kuvausporukan valinnalla, jotta valaisujen rakentaminen sekä äänen taltiointi olisi mahdollista. Tästä haastattelusta muodostuisi koko ohjelman punainen lanka eli sitä käytettäisiin tarvittaessa vaikka vain voice-overina. Haastattelu kesti pari tuntia ja sen jälkeen lähdimme kuurojen yhdistykselle, jossa otimme muutamia välikuvia. Välikuvien ottaminen ei vienyt kovin paljon aikaa, koska tiesimme, että meidän piti lähteä Isomäen vaimon vanhempien kotiin, jonne oli tullut sekä Isomäen että hänen vaimonsa vanhemmat. Tämänkin kuvaus sujui rutiinilla ja lopetuskuvan kuvaaminen oli erittäin hyvä idea, eli kuvata ikkunan takaa sisään. Tiesin silloin, että tähän päättyi dokumenttikuvaukset, viimeiseen kuvaan jota käytetään dokumenttiohjelmassa. Kaikki oli mennyt koulukirjojen mukaisesti ja sain kuvausporukalta erittäin positiivista palautetta.

4.3.4 Tuotannolliset ristiriidat

Tuotannon aikana ohjaajan työ on selvästikin tärkeämpi kuin tuottajan työ. Kun kuvaukset sujuivat hyvin, silloin ei tarvinnut tehdä tuottajalle kuuluvia tehtäviä. Tällaiseen tilanteeseen päästiin ainoastaan hyvän ennakoivien valmisteluiden ansiosta. Voisin kuvitella, että jos olisi tullut paljon erilaisia ongelmia, niin koko tuotannon työnjako ohjaajan ja tuottajan välillä olisi ollut vaikeaa, erityisesti jos aikataulu on tiukka. Riskit pitää ottaa huomioon. Jos aikataulut olisivat venyneet, olisin voinut siirtää kuvauksia korkeintaan viidellä viikolla, joten tältä kannalta tuotannon varasuunnitelmat olivat hyvällä mallilla.

4.4 Jälkituotanto

4.4.1 Jälkityön tuotantoprosessin kulku

Näiden kuvausten jälkeen katsoin raakamateriaalit, koska tuotannon ja jälkityön välillä on 3-4 kuukauden tauko. Tästä asiasta oli sovittu jo vuosi sitten, enkä voinut vaikuttaa tähän aikatauluun, kun alkuperäistä aikataulua siirrettiin muutamalla kuukaudella, jolloin jälkituotanto ei enää mahtunut ennen taukoa. Minun piti jatkaa heti tauon jälkeen helmikuussa 2005. Olin sopinut kaiken valmiiksi editointia varten, mutta valitettavasti leikkaajalle tuli este, joten minun piti sopia aikataulu kokonaan uudestaan. Siitä aiheutui ongelmia myös äänimiehen aikataululle, koska hän oli alun perin varannut aikaa heti editoinnin jälkeen. Sain huomata myös, ettei jälkityön aloittaminen

onnistu koska varaamani aikataulu ei riittänyt leikkaajalleni, hän tarvitsi enemmän aikaa kuin kaksi viikkoa. Minun piti jopa itse editoida saadakseni prosessiin lisää vauhtia.

Tässä mielessä tätä sotkua voidaan pitää tuottajan syynä, koska hänen pitäisi saada asiat sujumaan ja antaa ohjaajan keskittyä omaan tehtäväänsä. Kumpi työ olisi ollut tärkeämpää, jos ohjaajan työt ovat jumissa ja tuottajallakaan ei ole kovin paljon mahdollisuuksia vaikuttaa. Tähän kysymykseen en osaa vastata, ehkä tuottaja olisi voinut vaihtaa työryhmä kokonaan uudeksi, mutta kuinka paljon se vaikuttaisi rahoitukseen, jos leikkaajaksi tulisikin jokin ulkopuolinen taho.

Ongelmat eivät loppuneet ja seuraavaksi saimme kuulla erilaisia syitä, miksi äänimies ei onnistunut saamaan omaa työtänsä valmiiksi. Asioiden siirtyessä koko ajan myöhemmäksi olin aivan pulassa. Olin harkinnut äänimiehen vaihtamista, mutta uuden äänimiehen olisi pitänyt tehdä kaikki alusta lähtien. Juuri kun olin ottanut yhteyttä uuteen äänimieheen, sain tietää että äänet olivat valmiina ja pitäisi vain siirtää äänet master- kasettiin. Lopultakin dokumenttiohjelma saatiin valmiiksi. Lopultakin voin olla tyytyväinen lopputuloksiin ja työntekijöihin.

4.4.2 Jälkituotannolliset ristiriidat

Minun kuuluu ottaa vastuu näistä ongelmista, kun valitsin työntekijät väärin perustein halutessani mennä helpointa tietä, ja siitä aiheutui ylimääräisiä ongelmia. Tiesin etukäteen näistä riskeistä, jotka toteutuivat. Olisi sittenkin pitänyt nähdä enemmän vaivaa työryhmän kokoamisessa, mutta ajattelin etukäteen, että kyllä he siihen pystyisivät. Enköhän ole oppinut tästä virheestä ja näitä virheitä voi tulla uudestaan. Minun pitäisi puuttua aikataulujen viivästymiseen, vaikka vaihtamalla työntekijöitä, tämä on eräs hyvä tapa puuttua ongelmiin.

5 YHTEENVETO JA POHDINTAA

Tutkimukseni tavoitteena on tarkastella, kumman työ on tärkeämpi työn sujuvuuden kannalta. Lisämainintana voidaan sanoa, että milloin se tärkeysjärjestys muuttuu ja miksi se muuttuu? Olin päättänyt että käytän tutkimuksessani hyödyksi *Urheilijoiden tulkin* työprosessin työpäiväkirjaa, omia kokemuksiani sekä opittuja asioita.

Urheilijoiden tulkki -dokumentin tekeminen oli erittäin hyödyllinen kokemus. Dokumenttiohjelman prosessin aikana kyseenalaistin tekemäni ratkaisuja. Olivatko ratkaisut väärä vai oikeita ja johtuivatko ratkaisut kokemattomuudesta? Nämä pohdinnat tulivat väkisin esiin tutkimuksen yhteydessä.

Dokumentin työn analyysin purun aikana ajattelin ohjaajan ja tuottajan työtä. Ohjaajana minun pitäisi olla koko ajan valveilla erilaisista asioista sekä myös tuottajana. Tällainen yhdistelmä onnistuisi paremmin kokemusten kautta. Alussa se saattaa tuntua hyvin hankalalta, koska pikkuasioiden hoitaminen yllättää jokaisen aloittelijan niiden viedessä paljon aikaa. Erityisesti tuottajana olen saanut hämmästyä, kun tapaamiset olivat tärkeämpiä kuin mitä alun perin odotin ja halusin kovasti näitä palavereita. Koin erilaisten viestintätapojen kehittävän prosessin kulkua, kuten sen että erilaisissa tapaamisissa voi keskustella monista asioista sekä sopia tehtävien hoitamisesta.

Käsikirjoituksen työn aikana olen saanut huomata, että tuottajan työ on tärkeämpi kuin ohjaajan työ. Minun piti ottaa monia asioita huomioon sekä varmistella tuottajan tehtäviä. En ollut vielä löytänyt dokumenttiohjelmalle juonta ja dokumentin rakennetta, halusin koko ajan löytää jotain yllättävää. Tilanne vaikutti huonolta, mutta pohdiskelin tälle syitä ja tarkastelin tuottajan kriteereitä. Tämän avulla sain lisää itseluottamusta, koska huomasin tilanteen olevan hyvällä mallilla. Minulla tarvitsisi olla mahdollisimman realistinen ja konkreettinen ote prosessin hallintaa kohtaan. Esimerkiksi minun piti tunnistaa, mitä minulla on jo ja miten voisin kehittyä. Kaikki edellyttivät yksinkertaisia ratkaisuja, esimerkiksi lisätietojen hankkimista varten minun piti yksinkertaisesti käydä kirjastossa lukemassa kirjoja tai käydä kirjakaupoissa ostamassa kirjoja. Myös voi kysyä muilta ihmisiltä saadakseen lisää tietoa.

Mielestäni tuottajan työ on ollut tärkeämpi kuin ohjaajan työ, koska huomasin erään asian. Tuottajana täytyy olla aktiivisempi osapuoli, sillä muut eivät tee mielellään aloitteita. Aina kun esitin erilaisia suunnitelmia, vasta sitten muut heräsivät ja alkoivat kommentoida, esimerkiksi resurssi- ja kalustoasioista.

Kaikesta huolimatta tuottajan työ kiinnosti minua kovasti. Saan olla iloinen siitä, kun saan tehdä tuottajan töitä ja se tuntuu sopivan minulle. Kaikesta huolimatta minun on ollut pakko puristaa kaikki taitoni esiin sekä nostaa ohjaajan tehtävien laatua korkeammalle tasolle.

Dokumenttielokuvan prosessin aikana olen saanut reflektoida sitä, miten teoria muuttuu käytännöksi ja se on sujunut hyvin. Yhdistelin tietoja ja välillä tosipaikan edessä muistelin opittuja asioita, jotka toimivat. Tämä oli minulle erittäin tarpeellista, koska minulla ei ole ollut paljon kokemusta tuottajana, siksi joskus tarvitsin pysähtymistä reflektointia varten.

Pohdiskelin, millainen tuottajan pitäisi olla. Oletan, että hänen täytyisi ottaa huomioon kaikki muut ulkopuoliset vaikuttavat asiat, jotka vaikuttavat meihin jokaiseen, halusi sitä tai ei. Tuotannon prosessinhallinnan taito on erittäin tärkeää, sekä muut lukemattomat asiat, kuten sopimuksien laatiminen, käsikirjoitusten hyväksyminen, tuotantoluvan saaminen, budjetin tekeminen, aikataulun suunnittelu, työryhmän kokoaminen ja arkistomateriaalin etsiminen. Lista voi tuntua loputtomalta. Esimerkiksi tuottajan oppitunneilla opettaja kertoi, mitä ominaisuuksia tuottajalla pitäisi olla. Hän mainitsi, että tuottajaa kuvailevia sanoja ovat muun muassa taustatuki, operatiivinen, johtaja, vastuunkantaja, työnjohtaja, luova, tekijä,ideoija, varmistelija, varasuunnitelman keksijä, tiiminrakentaja, hengennostaja, neuvottelija, arvioija, tasapainoilija, kontaktien hyödyntäjä, verkostoituja, realistinen, luotettava, päättäväinen ja täsmällinen. Eli syntyy väkisinkin ajatus, että tuottajan työ on tärkeämpi kuin ohjaajan, ainakin jos ajatellaan tärkeysjärjestystä.

Työn sujuvuuden kannalta tuottajan pitäisi antaa ohjaajan tehdä oman työnsä, mutta miten se onnistuu, jos sama henkilö tekee molempien työt. Jos opimme muiden kokemuksista, niin voimme vielä parantaa omia töitämme. Esimerkiksi eräs teatterituottaja sanoi: ”Tuottaja on riittävän vahvoilla, kun muu työyhteisö tietää jo etukäteen mitä tuottajan työhön kuuluu. Jälkijätöinen tekemisen selittelemisen ei auta erimielisyyksien ratkaisemisessa.” (Hytti 2005, 20.)

Siksi mielestäni on tärkeää sopia etukäteen työnjaosta, myös itselleen, jos aikoo hoitaa molempien tehtävät. Tämä todistaa sen, että tuottajan työhön kuuluu niin lukemattomia asioita. Siksi on tärkeää sopia etukäteen työnjaosta, siitä mitä tuottajan tehtäviin kuuluu ja näistä asioista tulisi tiedottaa muillekin työryhmän työntekijöille: ”Ohjaajan ja muun työryhmän kanssa on tehtävä pelinsäännöt ja työnjako selväksi jo tuotannon alkuvaiheissa.” (Hytti 2005, 20.) Muuten tässä joutuu kamppailemaan vaikka yksinkin. Ellei tätä ongelmaa huomata, niin kamppailu sen kuin jatkuu koko ajan monimutkaisten asioiden vuoksi.

LÄHTEET

Aaltonen Jouko 2003. Käsikirjoittajan työkalut. Audiovisuaalisen käsikirjoituksen tekijän opas. Suomalainen kirjallisuuden seura, Helsinki.

Elokuvantaju. [WWW-dokumentti] <<http://elokuvantaju.uiah.fi>> (luettu 15.3.2006).

Herkman Juha 2002. Audiovisuaalinen mediakulttuuri. Osuuskunta Vastapaino, Tampere.

Hytti Jukka 2005. Teatterituottajan opas. Suomen kulttuurirahasto, Helsinki

Kunelius Risto 2003. Viestinnän vallassa. Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin. WSOY, Porvoo.

Kuurojen Liitto ry. [WWW-dokumentti] <<http://www.kl-deaf.fi>> (luettu 15.3.2006).

Lumet Sidney 1995. Elokuvan tekemisestä. Like, Helsinki.

Suomen Viittomakielen Tulkit ry.

[WWW-dokumentti] <<http://www.tulkit.net>>; (luettu 15.3.2006)

LIITTEET

LIITE 1

Teos	Urheilijoiden tulkki
Esiintyjä	Timo Isomäki
Laji	Dokumenttielokuva
Kuvauspaikat	Tampere , Pyynikin palloiluhalli Turku , Turun keilailuliitto Varissuon Jäähalli Vähäheikkilä (Timo Isomäki remontoi asuntoa) Moisio (Timon Isomäen kotona) Keskusta (välikuvat ja VIA:n toimisto) Petrelius (Turun ammattikorkeakoulu)
Kuvausformaatti	DVCam
Äänitysformaatti	DVCam: Stereo
Kuvasuhde	16:9
Master	DVCam
Ohjelman kesto	10 minuuttia
Tuotanto	Helsingin Ammattikorkeakoulu, Stadia
Tuotantovuosi	2006

3.2 Kalusto, työryhmä ja aikataulu

S = Helsingin Ammattikorkeakoulun kalusto

K = Kuurojen Liiton kalusto

Dokumenttituotannon kalusto

Sony DSR – 130P DVCAM (16:9)	S
Jalusta	S
Sony laturi NP akuille	S
Sony NP-1B akku (6 kpl)	S
800w punapää x 3 kpl	K
Valolaukku	K
Kalvot	K
Valojalusta (28 mm reikä)	K
Valonraajaajat, Flag	K
Sähköjohdot	K
Auto	K

Äänikalusteet

Kenttämikserit	S
Äänitallentimet	S
Kuulokkeet	S
Äänitys	S
Mikrofonit	S
Puikot	S
Nappimikrofoni	S
Sennheiser kapselisarja	S
Kondensaattori	S
Stereot	S
Langattomat mikit	S
Langattomat kapselisarjat	S

Mikrofonivirtalähde	S
Mikrofonijalusta	S
Mikrofonijalusta pöytämalli	S

Jälkityötuotanto

Canopus DVStorm 2Pro	K
Canopus Edius 2.00	K
Sony DSR – 1800P	K
Dolby Pro-Tools Dolby	S
Cd levyt 2 kpl	K
DVD levyt 4 kpl	K

Työryhmä

Tuottaja ja ohjaaja	K ja S
Kuvaaja	K
Assistentti	K
Äänimies	S
Säveltäjä	Ulkopuolinen

Tuotantoaikataulu

Koko prosessin aikataulu Syksy 2004 – kevät 2006
Suunnittelu Elokuu – lokakuu 2004

Kuvaus

Tampere	05.11.	2004
Turku	08.-10.11.	2004

Jälkituotanto

Maaliskuu	1 vko	2005	(editointi)
Kesäkuu	yht. 2pv	2005	(editointi)
Marraskuu	2 vko	2005	(ääni)
Huhtikuu	18.4	2006	(Master)

LIITE 2

KÄSIKIRJOITUS versio 1

19.10.2004

Urheilijoiden tulkki

Päähenkilö	Timo Isomäki
Käsikirjoitus, Ohjaus ja tuotanto	Kristian Lindfors
Kuvaaja	Kalle Juusti
Leikkaaja	Harry Malmelin
Valomies ja lavastaja	Jonas Torboli
Äänimies	Jouni Aikala
Viittomakielinen tulkki	Nina Nalli

Kohtaus 1

Aivan aluksi haluaisin esitellä Timo Isomäen työmaan ympäristöä, johon kuuluu kuurojen kulttuuri. Esittelisin kuurojen kansainvälisen toimintaa aina kotimaantasolle. Vähitellen siirrytään tavalliseen arkeen, seurataan Timon tulkkaustöitä. Turun Kuurojen yhdistys iltana tai turun urheiluseuran Valpaksen keilailuharjoitusiltana. Seuraamme Timon töitä.

- Kuvituksien aikana käytetään Timon puhetta, puheen aikana tulee tekstitys.

- Tietopaketti viittomakielisestä sekä kulttuurisesta taustoista
- vähitellen siirrytään tänä päivän tilanteeseen. mm. montako tulkkeja on Suomessa ?
Montako tulkkeja on muissa maissa ?
- Kansainvälisen materiaalin aikana on tarkoitus korostaa, viittomakieli ei ole kansainvälinen kieli.
- Mitä asia muuttui kun viittomakielisen yhteisölle sallittiin mahdollisuus käyttää tulkkipalvelua. Esim. eräs kuuro kertoi hämmästyneensä, miten erilaisia kuulevat henkilöt ovat, ennen tätä mahdollisuutta, hänelle kaikki kuulevat olivat hänen silmin samanlaisia.

Kohtaus 2

Yhdistys illan/keilailu illan jälkeen Timo lähtee kotiin. Seuraavana aamuna Timo lähtee toimistolle tarkistamaan sähköpostia yms. Timon päivään kuuluu erilaisia rutiineita, siihen käsittää monentahoiset tulkkausvuorot. Johon kuuluu muutakin kuin urheilutapahtumien tulkkaukset. Mutta Timo osallistuu mielellään urheilutapahtumien tulkiksi, kunhan niitä olisi tarjolla. Joten siksi Timo käy muuallakin tulkkaamassa. Hän tulkkaa erään jääkiekko harjoittelua, johon osallistuu kaksi kuuroa jääkiekkoilijaa. Joskus Timo on mukana myös kuurojen maajoukkue tason harjoitteluissa sekä kilpailuissa. Seurataan Timon töitä kuurojen maajoukkueen lentopallo treeniä. Timo käy myös joskus opettamassa viittomakieltä opiskelijoille.

Kohtaus 3

Timo käy säännöllisesti kaukalopallon harjoituksessa, jossa hän ylläpitää omaa kuntoaan. Hänellä on perhe sekä lapsia.(1 vai 2 lasta ?) Tämän kuvituksien avulla on tarkoitus näyttää että Timo omaa tavallisen suomalaisten elämätavan, jolla on vaimo sekä lapsia. Vaikka hän on viittomakielisten tulkin ammattilainen.

Hän seuraa aktiivisesti urheilua, sekä käy joskus katsomassa urheilutapahtumisessa.

Kohtaus 4

Otetaan esiin kuurojen ja kuulevien kulttuuritörmäyksestä vitsejä, Timo voisi kertoa muutamia esimerkkejä. Hänen lisäksi joku kuuro henkilö voisi kertoa vastaavan vitsin, tällöin ohjelmaan saataisiin lisää eksoottista vaihtelua. Näiden vitsien jälkeen, voidaan esitellä Timon urahetkiä esim. Linnanjuhlat 2003.

Kohtaus 5

Timo lähtee kylälle perheen kanssa Timon vanhempien luokse, he ovat kuuroja. Tässä vaiheessa Timo voisi kertoa miten hän kiinnostui viittomakielisestä ja sen että hän ei käyttänyt paljon viittomakieltä, vaan opetteli viittomakielen perusteellisesti vasta kun haki tulkkikoulutukseen.

LIITE 3

Kristian Lindfors

cafgon@hotmail.com

27.10.2004

Urheilijoiden tulkki

10 min

Kristian Lindfors, Käsikirjoitus, Tuottaja ja ohjaaja
cafgon@hotmail.com

Aihe :	Harvinainen ammatti
Pituus :	10 min.
Työotsikko :	Urheilijoiden tulkki
Taustaa :	Timo Isomäki on Suomen kuurojen urheilijapiireissä arvostetuin viittomakielen tulkki. Timo toimii aktiivisesti tulkkina kuurojen huippu-urheilutapahtumissa, hän on päässyt aina Linnajuhliin saakka.
Näkökulma :	Tuoda esiin selkeä ristiriita kuurojen ja kuulevien kulttuurien välillä. Viittomakielisen tulkin on hyvä ymmärtää molempien kulttuuria.
Väittäjä :	Timolla on kahden maailman rikkaudet. (tai) Timo kamppailee jatkuvasti kuurojen ja kuulevien kulttuurien tasapainon ylläpitämiseksi.
Toteutustyyli:	Dokumentti kuvaa Timon kuulevien ja kuurojen maailmaa tuoden esille viittomakielen tulkin ammatti. Tavoitteena kuvata niiden erilaisuutta, ristiriitaa. Kuitenkin lopussa osoittaen kuinka ne loppujen lopuksi muodostuvat yhdeksi kokonaisuudeksi. Toteutetaan haastatteluin sekä hyödyntämällä valmista materiaalia Kuurojen viestintäyksikön ja YLE:n arkistosta.
Tavoitteet:	Edellä mainittujen kuurojen ja kuulevien kulttuurien esille tuominen että viittomakielen tulkin välittäjän roolia.

Kohderyhmä: Kaikille viittomakielestä kiinnostuneille tai erilaisten vähemmistöjen katsojille sekä kaikkien ikäisille valtaväestölle.

Dokumentin rakenne : Alussa näytetään alkupaloja viittomakielisiä aiheita. Käytetään viestintäyksikön arkistomateriaalia.(Rooma, Kuurojen kesäolympialaiset) Kuvaan tulee erilaisia viittomakielisiä tulkkeja, kunnes Timo Isomäki näkyy kuvassa. Paljastetaan että hänkin on tulkki, kun hän puhuu lentopallo joukkueen valmentajalle ja viitto maajoukkueen pelaajille sen mitä valmentaja puhuu.

Dokumentin on tarkoituksena käyttää hyödyksi rentoa ilmapiiriä, jota piilee urheilijoiden kesken. Ohjelman aikana esitetään humoristisia tilanteita, esim. Timo kertoo hassuja tilanteita, jota voidaan kutsua kulttuuritörmäykseksi. Tällöin se sopii hyvin Timon luonteeseen ohjelman kanssa.

Alkupalojen jälkeen dokumentti keskittyy Timo Isomäen kuulevan kulttuuriin, esimerkiksi hänen kaukalopallo harrastukseen sekä perheeseen.

Dokumentti siirtyy kuurojen kulttuuriin kun Timo lähtee töihin viittomakielisen tulkin ammattilaisena, siellä hän kohtaa työn arjen. Hän tulkkaa eläkeläistapahtumissa. Illalla hän menee erään jääkiekon seuran harjoitukseen, jossa on kaksi kuuroa harjoittelemassa (olisiko ottelu parempi?)

Seurataan Timon huippu-urheilijoiden tulkkauksista, hän menee Tampereelle Suomen kuurojen lentopallo maajoukkue

harjoitusleirille. Hän on mukana myös Suomen kuurojen jääkiekko leireissä tulkkaus hommissa. Kolmantena asiana voisimme esittää Mikko Kotilan urheiluharrastusta, jota Timo tulkkaa. Kotila on ollut Linnajuhlissa, myös Timo oli mukana tulkkina. Kotila on voittanut kultaa kuurojen talviolympialaisissa lumilautauissa.

Kuurojen kulttuurin välikuvien ohessa käytetään myös arkistomateriaalia sekä haastatteluita.

Dokumentin lopussa Timo palaa takaisin kuulevien kulttuuriin esimerkiksi kotona perheen parissa, sitten paljastetaan että Timon vanhemmat sekä vaimon vanhemmat ovat kuuroja, he lähtevät Timon vanhempien luokse kylään. Dokumentti päättyy siihen.

Alustava aikataulu:

27.8. Turku	Päähenkilön tapaaminen 27.8
Syyskuu 2004	Suunnitelman esittäminen Leena Kajanille sekä viestintäyksikölle. Myös muille tästä asiasta kiinnostuineille.
Lokakuussa 2004 viestintäyksiköltä.	Luvan hankkiminen tuotantokokouksesta sekä Lisää tietoa aikatauluja varten
1.11.	Tuotantokokous
2.-4.11	Hankesopimuksen teko (viestintäyksikö ja stadia) Esiintyjien sekä tekijöiden sopimuksen teko
5.11	Tampere, lentopallon maajoukkue leiri
8. – 10.11	Turku, Timon koti, kaukalopallo, Timon työ jne.
27.11.	Turku, Kuurojen jääkiekon maajoukkue ottelu Suomi –

Ruotsi.

Timo on siellä töissä tulkkina.

Marraskuussa jälkityö , kuva

Helmikuussa, 2005 jälkityö, ääni

Kuvauspaikat :

Turku (Timon koti, kaukalopallo, tulkin työ)

Tampere (lentopallo)

Turku (jääkiekko)

Dokumentin aikataulu :

Ennakkotutkimus 70 h

(sisältää)

- Tapaaminen Turussa Timo Isomäen kanssa
- Kuurojen videon arkistomateriaalien selvittäminen
- Yle:n arkistomateriaalien selvittäminen
- muut dokumentti aiheeseen liittyvät lisätietojen hankkimiseen

Käsikirjoittaminen 70 h

- o kuvakäsikirjoitus
- o Pohjapiirros

- synopsis
- käsikirjoitus
- suunnittelu
- Käsikirjoituksen analyysi (rakenteellinen -, sisällöllinen - ja tuotannollinen arviointi)

Kuvaus 5 kuvauspäivää (32 – 50 h)

- Haastattelu, Turussa
- Timon urheiluharrastus, Turussa kaukalopallo
- Timon työ maajoukkueleirillä, Tampereella ja Turku
- Timon tavallinen arkityö, Turussa
- Perhetausta, Turussa

Jälkityö 4 viikkoa

- Editointi (2vko)
- ääni (2vko)